

Yücel Dağlı Anısına; Geldi Yücel, Gitti Yücel, Bir Nefes Gibi...

In memory of Yucel Daglı; Came Yucel, Gone Yucel, Like A Breath...

Nisa ÖKTEM

Makale Bilgisi / Article Information

Bu makaleye atf yapmak için / To cite this article:

Öktem, N. (2019). Yücel Dağlı anısına; geldi Yücel, gitti Yücel, bir nefes gibi... [Yücel Dağlı anısına; geldi Yücel, gitti Yücel, bir nefes gibi başlıklı kitabın değerlendirmesi, E. Balta, Y. Dedes, E. N. İşli ve M. S. Koz (Haz.)]. *Bilgi Dünyası*, 20(1), 89-94. doi: 10.15612/BD.2019.737

Makale türü / Paper type: Kitap Tanıtımı / Book Review

Doi: 10.15612/BD.2019.737

Geliş Tarihi / Received: 28.02.2019

Kabul Tarihi / Accepted: 14.05.2019

Elektronik Yayınlanma Tarihi / Online Published: 22.05.2019

İletişim / Communication

Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği / University and Research Librarians Association

Posta Adresi / Postal Address: Marmara Sok. No:38/17 06420 Yenışehir, Ankara, TÜRKİYE/TURKEY

Tel: +90 312 430 03 61; Faks / Fax: +90 312 430 03 61; E-posta / E-mail: bilgi@bd.org.tr

Web: <http://www.bd.org.tr/index.php/bd/index>

TANITIM - ELEŞTİRİ / REVIEWS

Kitap Tanıtımı / Book Review

Yücel Dağlı Anısına; Geldi Yücel, Gitti Yücel, Bir Nefes Gibi...

In memory of Yucel Daglı; Came Yucel, Gone Yucel, Like A Breath...

*Evangelia BALTA, Yorgos DEDES, Emin Nedret İŞLİ, M. Sabri KOZ
İstanbul: Turkuaz Yayınları. 596 s
ISBN: 978-605-889-09-23*

Yücel Dağlı is a precious name who can integrate technology with classical archival works and share his experiences in this subject with other people. Yücel Dağlı, who has been working as a lecturer in the Department of Information and Records Management in the Faculty of Arts and Sciences at Marmara University, was known to have dedicated his life to science. In this study, two years after the death of Dağlı, his colleagues Evangelia BALTA, Yorgos DEDES, Emin Nedret İŞLİ and M. Sabri KOZ prepared the book "In memory of Yucel Daglı; came Yucel, gone Yucel, like a breath..." is introduced.

Klasik arşiv çalışmaları ile teknolojiyi entegre edebilen ve bu konudaki tecrübelerini diğer insanlara da severek aktarabilen kıymetli bir isim imiş Yücel Dağlı. Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapan, hayatını ilme adadığı bilinen Yücel Dağlı, 2009 yılında maalesef aramızdan ayrılmıştır. Bu çalışmada, Dağlı'nın vefatından iki sene sonra meslekten dostları olan Evangelia BALTA, Yorgos DEDES, Emin Nedret İŞLİ ve M. Sabri KOZ tarafından yayına hazırlanan "Yücel Dağlı Anısına; geldi Yücel, gitti Yücel, bir nefes gibi..." isimli kitap tanıtılmaktadır. Bu kitapta 26 farklı yazar tarafından kaleme alınan 26 adet çalışmaya yer verilmiştir.

Mesut AYAR tarafından kaleme alınan "Eyüp'te İsmi Unutulmuş Bir Tekke: Şeyh Arapzâde Hacı Ali Efendi Nakşibendî Dergâhı" isimli çalışmada tekke örneklerinden yararlanılarak Eyüp tarihi ele alınmıştır. Yazar, semt tarihleri ortaya çıkarılırken tekke ve dergâhların ihmal edilmemesi gereken mekânlar olduğunu düşünmektedir. Yazar ayrıca çalışmasının sonuna tekke haziresindeki¹ taşların listesi ile haziredeki mezar taşı metinlerini de ekleyerek tekkeden çekilmiş olan birkaç görsele yer vermiştir.

1 Cami, türbe, tekke vb. yerlerde çevresi parmaklıklarla çevrili mezar yeri (Hazire, 2006).

Bilgin AYDIN'ın "Osmanlı İmparatorluğunda İlk Mukayeseli İstatistik Faaliyetleri ve Kanuni Dönemine Ait Bir Mevâcib Defteri" isimli çalışmasında ise yazar, mevâcib defterlerinin akademik çalışmalardaki kullanım ve öneminden bahsederek 883-885 ve 889-936 tarihli mevâcib defterlerini ele almıştır. Çalışmasının sonunda ise yazar, incelediği defterlerdeki listelere yer vermiştir.

Hatice AYNUR, "Arap Harfli Türkçe Basılı Kitaplarda İç Kapağın Gelişimi: 1826-1923" isimli çalışmasını iki temel kısma ayırmaktadır. Çalışmanın ilk kısmında basılı kitap, iç kapak ve kolofon² ile alâkalı giriş niteliğinde bilgiler yer almakta olup, ikinci kısımda ise 1826-1923 yılları arasında Arap harfli Türkçe basılı kitapların iç kapak serüvenleri görsellerle ele alınmıştır. 1826-1923 yılları arasındaki basılı kitapların iç kapaklarının ahvali için yazar tarafından yapılan yakın okumalar, Osmanlı dünyasındaki basılı kitap kültürüne dair önemli ipuçları sunmaktadır.

Evangelia BALTA'nın "Kythera Under the Ottomans (1715-1718)" isimli çalışmasında da yazar, 1715-1718 yılları arasındaki Kythera bölgesi (Çuha Adası) hakkında bilgiler vermektedir. Osmanlı Devleti bir yıl boyunca Kythera bölgesinden vergi toplayabilmiş, ancak 1718 Pasarofça Antlaşması ile bölge Venedik egemenliğine geçmiştir.

Niyazi ÇİÇEK ve Rifat GÜNALAN, "Osmanlıda Tanzimat'tan Sonra Taşrada Arşiv Deposu Kurma Teşebbüsleri: Çorum Sancağı Örneği" isimli çalışmalarında arşiv kayıtlarına göre Çorum'da kurulmaya çalışıldığı anlaşılan arşiv deposunun inşa sürecini ele almışlardır. Yazarların dönemin yazışmalarından çıkardıkları sonuca göre arşiv inşaatının yapımı ile alâkalı 19-20 yıl kadar sürüncemede kalmış ve yapımına bir türlü karar verilememiştir. Çalışmadan, Osmanlı döneminde yürütülen devlet işleri için taşra bölgelerinde dahi arşiv binası olması gerektiği ve bu yönde çalışmalara önem verildiği anlaşılmaktadır.

Robert DANKOFF ise "Furs: Luxury or Necessity? The Evidence From Evliya Çelebi's Seyahatname" isimli çalışmasında Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesini kaynak göstererek kürk çeşitlerinden, insanların kürk giyinme stillerinden ve kürk giyen insanların birtakım özelliklerinden bahsetmektedir.

Ahmet EFİLOĞLU, "Fuat Dünder'in 'Tehcire Gereken ve Hak Ettiği Anlamı Veren Kitabı': Modern Türkiye'nin Şifresi" isimli eleştiri niteliğindeki çalışmasında Fuat Dünder'in 2008 yılında yayımladığı "Modern Türkiye'nin Şifresi, İttihat ve Terakki'nin Etnisite Mühendisliği 1913-1918" isimli kitabını ele almaktadır. Yazar, adı geçen kitapta İttihatçıların sevk ve iskân politikalarını Osmanlı belgelerine dayanarak ele alan Dünder'in arşiv belgelerini kullanmadaki hatalarından yakınmaktadır. Çalışmadan, birincil kaynak olarak nitelendirilen arşiv vesikalarının doğru kullanılmamasının yanlış tarih öğrenimine yol açabileceği anlaşılmaktadır.

2 Yazmaların ya da ilk basmaların sonunda yer alan ve yazar, kitap adı, kitap yazarı ya da basan, basım yeri gibi bilgilerin verildiği bölüm (Kolofon, 1974)

İsmail E. ERÜNSAL, "Lehistan Kralı II. Ogüst'e Gönderilen Bir Elçinin Raporu (1713)" isimli çalışmasında elçi raporlarının siyasi gelişmeleri aksettirmeleri bakımından önemli bir yere sahip olduklarını ve doyurucu bilgiler verdiklerini dile getirmektedir.

"Kıbrıs Türklerinde Nevrûz" isimli çalışmada yazar Harid FEDAİ ise "*Ergenekon Bayramı*" olarak da bilinen Nevrûz'un öneminden ve Kıbrıs Türkleri arasındaki kutlanma şekillerinden bahsetmektedir.

Christopher FERRARD'ın "İngiliz Mustafa: A Scotsman In the Service of the Ottoman Empire" isimli çalışması, Patrick (Peter) James Campbell ismiyle meşhur İngiliz Mustafa'nın yaşamı hakkında çeşitli kaynaklarda geçen bilgilere yer vermektedir.

Priscilla Mary İŞİN tarafından kaleme alınan "Mizahta Yansıyan Yemek Kültürü" isimli çalışmada yazar, belli dönemlerde yemek kültürünün mizaha malzeme sağladığını söyleyerek bu konuda çeşitli kaynaklardan örneklere yer vermektedir.

Emin Nedret İŞLİ, "Terekelerden Yeni Çıkan Matbu Kitap Satış Defterleri" isimli çalışmasında terekelerden ortaya çıkardığı beş adet matbu satış kataloğunu tanıtmaktadır.

"Osmanlı Mezarlıklarında Bulunan İkili ve Üçlü Mezar Taşları" isimli çalışmanın yazarı H. Necdet İŞLİ'ye göre ise Osmanlı mezar taşı geleneği, özel sistem (vakıf) gereği olması yanında mezar yerinin belirlenmesi açısından da genel mecburiyetten ortaya çıkmıştır.

Raif İVECAN, "Evliya Çelebi'nin Seyahatname Adlı Eserinde İstanbul'da Yeme İçme Kültürü" isimli çalışmasında Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesinden yola çıkarak İstanbul'da yeme içme kültürünü "unlu mamuller, yemekler, deniz ürünleri ve meyveler, içecekler ile tatlılar ve şekerlemeler" başlıkları altında ele almaktadır.

Hamza KANDUR, "Bilgi Kaynaklarının Sayısallaştırılması: Bir Yönetim Modeli Yaklaşımı" isimli çalışmasında dünya ve Türkiye'deki sayısallaştırma projelerinden örnekler vererek sayısallaştırmanın ana süreçlerini ele almaktadır ve nihayetinde bu süreçlere yönelik değerlendirmeler yapmaktadır.

İshak KESKİN tarafından kaleme alınan "Record Keeping and Archival Practices in the Muslim Turkish States of the Middle Ages" isimli çalışmada yazar, Orta çağlarda Müslüman Türk Devletlerindeki (Gazneliler, Karahanlılar, Büyük Selçuklu İmparatorluğu gibi) devlet işleri ile ilgili evrakların nasıl muhafaza edildiğine dair bilgiler vererek bu konunun öneminden bahsetmektedir.

İshak KESKİN ve Rifat GÜNALAN'ın birlikte hazırladıkları "Hayreddin Nedim Bey'in (Göçen) Kaleminden Arşivcilik" isimli çalışmada yazarların araştırmasına göre 1867-1942 yılları arasında yaşamış olan Hayreddin Nedim Bey, arşivlerin milli bilincin güçlenmesine, hükümetlere bilgi sağlmasına, ekonomik, kültürel ve sosyal hayatın aydınlatılmasına, bilimsel araştırmalara katkı sağladığına inanmaktadır.

M. Sabri KOZ ise "19. Yüzyıl Aşuğlarından Fütûhî'nin Yaratılış Destanı" isimli çalışmasında Fütûhî'nin "Yaratılış Destanı" ndan metin örnekleri vererek metnin ilginç yönlerini ele almaktadır.

Selim S. KURU, "Hayâl-i Dil: Mesnevide Lirik Kullanımına İlginç Bir Örnek" isimli çalışmasında "Hayâl-i Dil" hakkında yaptığı bazı çözümlenmeleri ele almaktadır.

Heath W. LOWRY'nin hazırladığı "The Passing of Time: Ottoman Clock Towers in the Balkans, Ca. 1570-1675" isimli çalışma, yazarın merhum Yücel DAĞLI ile birlikte yazmayı planladıkları kitaptan bir kesit olarak nitelendirilebilir. Yazar, çalışmasında Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesine dayanarak Balkanlardaki saat kulelerini tanıtmaktadır. Seyahatnamedeki listeye göre Edirne, Selanik, Siroz, Yenişehir, Sofya, Belgrad, Budin (Budapeşte), Bosnasaray (Bosna-Hersek), Üsküp ve Filibe ticaret merkezleri olarak belirlenmiş olup yazar buralarda bulunan saat kulelerini ele almaktadır.

"Mehmed Şâkir Efendi/Şâkir Ağa Sermüezzın, Kereste Nâzırı ve Su Nâzırı (1779-31.3.1837)" isimli çalışmada Talip MERT, Şâkir Ağa olarak da bilinen Türk musikisinin en büyük bestekârlarından olan Mehmed Şâkir Efendi'nin hayatını arşiv vesikalarına dayanarak anlatmaktadır.

İbrahim SEZGİN tarafından kaleme alınan "XV. ve XVI. Yüzyılda Gelibolu'da Ulemânın Ekonomik Durumu" isimli çalışmada yazar, Gelibolu'daki ilmiye mensuplarının ekonomik durumunu vakfiye ve diğer arşiv belgelerine dayanarak ele almaktadır.

Yannis SPYROPOULOS ise "Status Claims and Slave Ownership in Early Ottoman Crete (1650-1720)" isimli çalışmasını sicillere dayandırarak Girit adasının fethinden sonra erken Osmanlı Girit'indeki (1650-1720) kölelik sistemini tartışmaktadır.

Esmâ ŞAHİN'in "Osmanlı Şiirinde "Şaraba Rehin Verme" Metaforu" isimli çalışmasında yazar, "şaraba rehin verme" metaforunu farklı şairlerden seçilmiş beyitlerden yola çıkarak söz konusu kavramların anlam derinliğini aktarmaktadır.

Ahmet Atillâ ŞENTÜRK, "Metinbankası Projesi ve Eski Türk Edebiyatı Metinlerini Yeniden Okuma ve Yorumlamaya Dair Düşünceler" isimli çalışmasında eski edebiyat araştırmaları ve metin şerhi çalışmalarının kısa sürede teknolojik olarak nasıl bir gelişim kaydettiğini verdiği birkaç örnekle aktarmaktadır. Metinbankası projesinin 2010 yılı itibarıyla 135 civarında üyesi ve yaklaşık 250 divan ve mesneviden oluşan arşiviyle bu sahadaki en hacimli metinler havuzu durumunda olduğu söylenmektedir.

Ekrem TAK, "XVI. Yüzyıl Üsküdar Kadı Arzları Üzerine Diplomatik Bir İnceleme" isimli çalışmasında XVI. yüzyıla ait 26 arzın diplomatik özellikleri, transkripsiyonu ile değerlendirme ve açıklamalarına yer vermiştir.

Kıymetli Yücel DAĞLI'yı anmak için hazırlanan kitap çalışmasında çoğunluğu arşiv vesikalarına dayandırılan ve yine çoğunluğu tarih alanında olan önemli çalışmalara yer verilmektedir. Bu bakımdan bu kitap, özellikle tarih araştırmacılarına ışık tutabilecek nitelikte önemli konuları içermektedir. Naçizane bu tanıtım çalışması ile de kıymetli Yücel DAĞLI hocamızı bir kez daha saygı ve minnetle anmak ve kitaptan faydalanmak isteyen araştırmacılar için farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır.

Kaynakça

- Hazire. (2006). *Güncel Türkçe Sözlük* içinde. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c80b649eefe80.03268849 adresinden erişildi.
- Kolofon. (1974). *Büyük Türkçe Sözlük* içinde. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=202671 adresinden erişildi.

Arş. Gör. Nisa ÖKTEM

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
e-posta: noktem@ybu.edu.tr